

κινεῖν οὐκ ἀδύνατον, ἀλλὰ καὶ τὰ ἀκατάστατα καὶ ἀκαταστάτα
 τυγχάνειν αὐτῶν. ἀλλ' ἄρα οὐκ ἔστιν ἡ καλὸς, ἢ
 ἐπιτηδεύειν αὐτῶν ἢ φρονεῖν, πανουργία· διὸ καὶ
 τοῦ φρονέμενος, δεινότης, καὶ οὐ πανουργίας φαίμεθα
 εἶναι. ἔστι δὲ ἡ φρόνησις, οὐχ ἡ δυνάμεις, ἀλλ' ἡ
 αἰεὶ τῆς δυνάμεως ταύτης, ἢ εἴ τις τῶν ἀ-
 κριπτῶν τούτων γίνεται τῆς ψυχῆς, ἢ αἰεὶ ἀ-
 κριπτῶς, ὡς εἰρηταί τε, καὶ ἔστι δὴ λόγος καὶ συλλο-
 γισμοὶ τῶν ἀκατάστατων ἀρχῶν ἔχοντες εἰσὶν ἡ
 περὶ τὴν αἰσθητικὴν τὸ τέλος, καὶ τὸ ἀείρον, ὅτι δὴ
 ποτε ὄν' ἔσω γὰρ λόγους ἔχοντες τὸ τυχερὸν ἢ τὸ
 εἶναι μὴ τῶν ἀκατάστατων, οὐ φαίνεται διασφραξί-
 γει ἡ μορθηρία, καὶ διαφύσει δὲ ποιεῖται πε-
 ρὶ τὰς ἀκαταστάτους ἀρχὰς ὡς φατέρον, ὅτι
 ἀδύνατον φρονεῖν, μὴ ὄντα ἀκατάστατα.

Κεφάλαιον 17.

Σκεπτόμενον δὴ πάλιν καὶ περὶ ἀρετῆς καὶ
 ἡ ἀρετὴ παραπλησίως ἔχει, ὡς ἡ
 φρόνησις παρὰ τὴν δεινότητα· οὗ τούτων μὲν,
 ὁμοίον δὲ οὕτω καὶ ἡ φρονεῖν ἀρετὴ παρὰ τὴν
 κριτικὴν περὶ τὸ δικαίον ἔλαττα τῶν ἡδῶν ὑ-
 πάρχειν φύσει πως καὶ γὰρ δικαιοσύνη, καὶ σω-
 φροσύνη, καὶ ἀνδρεία, καὶ τὰλλα ἐχόμενα διὰ τὴν
 αἰσθητικὴν· ἀλλ' ὅμως ζητήσωμεν ἕτερον τι, τὸ
 κριτικὴν ἀρετὴν εἶναι καὶ τὰ ταυτά δὴ μόνον
 εἶναι ὑπάρχον· καὶ γὰρ περὶ καὶ διείρηται
 αἱ φρονεῖν ὑπάρχοντες ἔξαιρει· ἀλλ' αἰεὶ νοῦ
 βλαβερά ἐφαίνονται οὕτως πλὴν τοσούτον
 εἶναι ὁμοίον, ὅτι ὡς ἀπὸ σώματος ἰσχυρῶ ἀ-
 νευ ὄψεως κινουμένη συμβαίνει σφοδρῶ-
 δει ἰσχυρῶς, διὰ τὸ μὴ ἔχειν ὄψιν, οὕτω καὶ
 ταυτάδε. εἰ δὲ λάβῃ τοῦτο, ἐν τῷ ἀκατάστατον
 διαφέρει· ἢ εἰ ἔξαιρει ὁμοίαν οὕσα, τότε ἔσται
 κριτικὴ ἀρετὴ. ὡς καὶ περὶ τὸν τῶν ἀδελ-
 φικῶν, δύο ὄντων εἶδη, δεινότης, καὶ φρόνησις·
 οὕτως ὅτι τῶν ἡδονῶν, δύο ὄντων· τὸ μὲν ἀρετὴ
 φρονεῖν τὸ εἶναι, ἡ κριτικὴ καὶ τούτων, ἡ κριτικὴ
 οὐ γίνεται αἰεὶ φρονεῖν δυνάμει φασι, πά-
 σεις τὰς ἀρετὰς φρονεῖν εἶναι καὶ Σωκρά-
 τες, τῆ μὲν ἄρως ἐξήτερον τῆ εἰ, ἡμάρτανεν.
 ὅτι μὲν γὰρ φρονεῖν ὡς εἶναι πᾶσας τὰς ἀ-
 ρετὰς, ἡμάρτανεν ὅτι εἰ αἰεὶ φρονεῖν, καλῶς
 ἔλεγε. σημειῖον δὲ καὶ γὰρ νῦν πάντες,

sequi possit: ac si scopus quidem honestus sit, laudabilis: si in malis ac turpis, Ver-
 futa est nominanda. Prout & pruden-
 teis & versutos dicimus δεινοίς, hoc est,
 solertes. Prudentia porro non est hæc po-
 testas, sed tamen non sine hac potestate.
 Habitus autem huic quasi animi oculo
 ingeneratur non sine virtute, vt & dictum
 est, & perspicuum est. Ratiocinationes e-
 nim ex, quæ rerum sub actionem venien-
 tium principium continentur, eo sunt, eò-
 que valent, quòd finis talis est, & quòd est
 optimum bonorum, quòdque illud
 tandem sit. Esto enim, verbi gratia, ali-
 quid fortè fortuna oblatum. Hoc autem
 non nisi viro bono apparet. Peruertit e-
 nim & depravat iudicium rationis vicio-
 sitas, efficitque vt de principis ad agen-
 dum aptis falsum iudicemus. Ex quo per-
 spici potest, fieri non posse, vt quis sit pru-
 dens, quin idem sit vir bonus.

CAPVT XIII.

Rursus igitur nobis de virtute viden-
 dum est. Nam vt prudentiæ solertiæ
 similis est, non eadem: sic & virtus ea,
 quæ propriè & præcipuè virtus est, cum
 virtute naturali comparatur, Singuli
 enim mores in omnibus hominibus quo-
 dammodo videntur inesse natura. Nam-
 que ad iusticiam, temperantiam, fortitu-
 dinem, ceterasque virtutes, apti atque
 habiles sumus, cum primùm nascimur.
 Sed tamen aliud quiddam, quod propriè
 bonum sit, requirimus, & virtutes eius-
 modi aliter in nobis inesse volumus. In
 pueris enim & bestiis, naturales insunt
 habitus: sed sine mente detrimentum ven-
 dentur afferre. Atque hoc ex similitudi-
 ne corporis humani perspicitur potest. Nam
 vt robusto & valido corpori, quod sine
 videndi sensu mouetur, graues offensio-
 nes accidunt, propterea quòd videndi sen-
 su careat: sic se res habet in iis animi bo-
 nis, quæ à natura tribuntur. Quòd si
 mentem adepta fuerint, incredibile est
 quanto in agendo cæteris antecellant.
 Habitus autem cum similis illis extiterit,
 tunc propriè virtus erit. Itaque quemad-
 modum in ea parte animi, quæ ad opina-
 andum valet, dux sunt formæ, solertia &
 prudentia: ita & in ea, quæ moribus attri-
 buta est, dux, quarum altera est virtus na-
 turalis, altera ea, quæ præcipuè & propriè
 virtus appellatur. Quarum hæc quæ præ-

cipuè virtus est sine prudentia constare non potest. Itaque virtutes omnes, pruden-
 tias esse dicunt. Et Socrates quidem partim rectè quæ rebatur, partim errabat. Nam
 quòd virtutes omnes, prudentias esse putabat, in hoc errabat: quòd autem eas
 non vacare prudentia arbitrabatur, pulchrè dicebat. Cuius rei hoc argumentum est.